

SÁROSPATAK VÁROS
POLGÁRMESTERÉTŐL
3950 Sárospatak, Kossuth út 44.
Tel.: 47/513-253 Fax.: 47/311-404
e-mail: sarospatak@sarospatak.hu

Ügyfélfogadás ideje: hétfő: 8-12 és 13-16 óráig, szerda: 8-12 és 13-17³⁰ óráig, péntek: 8-12 óráig

Előterjesztés

- a Képviselő-testületnek -

változtatási tilalom elrendeléséhez

Tisztelt Képviselő-testület!

A Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeumának Igazgatónöje megkereste Sárospatak Város Önkormányzatának Főépítészét azzal a kéréssel, hogy a habánok területén tervezett régészeti feltárások elvégzéséhez nyújtson segítséget.

A források által aránylag pontosan körülhatárolható sárospataki habán telepen régészeti kutatás idáig nem volt (s a terület csaknem teljes beépítettsége miatt erre reális esély nem is mutatkozik), mindössze csatornaásás közben került elő két elrejtett ezüst éremkincs e területekről.

Az érintett ingatlanokat (**690 és 691** helyrajzi számú ingatlanok) tudomásunk szerint eladásra hirdették meg tulajdonosaik, a régészeti feltárást a Rákóczi Múzeum tervbe vette, ehhez nyújtana segítséget a jelen előterjesztés által megfogalmazott **változtatási tilalom elrendelése**.

Sárospatak történelmében a habánok tevékenysége több vonatkozásban is megemlíthető:

A napjainkban feltárás alatt álló ágyú- (és harang-) öntő műhely (a vár bejáratával szemben, a külső vár utcájának átellenes oldalán), illetve a mellette lévő kovácsháznak az építését habán mesterek végezték.

A sárospataki kerámia "törökös" korszaka után a habán kézműves mesterek működése hatással volt a kerámiastílusra (bordázott tányér, bokályforma, szín-alkalmazás, stb.).

Kiemelkedő a kések és a fazekasok tevékenysége (abban az időszakban egész Magyarországot ők látták el késekkel, villákkal), továbbá szíjkészítésben, üveggyártásban is tevékenykedtek.

I. Rákóczi György 1645-ben a Nyitra megyei Csejtéről 200 hutteritát (habánt) telepített Sárospatakra, ahol a Héce nevű városrészben négy jobbágytelket biztosított számukra. Ezt később még egy telekkel növelték. 1663-tól a Sárospatakra települt jezsuiták 1680-ig katolikus hitre térítették őket, megtörtént gazdaságuk, házaik felosztása is. A sárospataki újkeresztények közösségét 1680-1710. között számolták fel, tagjaik a helyi magyarságba beolvadtak.

A habán telep (Újkeresztény udvar) helyét a XVIII. századi források egészen 1780-ig „*curia anabaptistarum*” néven tartják számon. A Héce nevű városrész úgynevezett *Bábagödrön* (Dobó Ferenc árok) túli részén kezdődött a habán telep, feltételezett helye a Kövy Sándor utca végén található **690** és **691** helyrajzi számú ingatlanok területe.

Lorántffy Zsuzsanna egy lengyel asztalos tervei alapján készíttetett csempéket a pataki habánokkal. A fejedelemasszony Munkácsra is rendelt csempéket Sárospatakról.

Az újkeresztény fazekasok „kályháiról”, kályhacsempéiről 1655-től találunk adatokat, XVII. század végi várleltárakban is előfordulnak említések.

A Sárospataki vár 1712. évi leltára öt emeleti teremben sorol fel újkeresztények készítette kályhát, ezekről azonban nem tudhatjuk biztosan, hogy Sárospatakon készültek-e, esetleg máshonnan hozatták őket. A pataki habánok szereplése csak történetileg mondható valamennyire tisztázottnak, a biztosan hozzájuk köthető emléanyag jelenleg nem igazán ismert.

Fentiek alapján kérem a T. Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a változtatási tilalom elrendelése tárgyában dönteni szíveskedjen!

Sárospatak, 2010. március 16.

Készítette: *Olajos Csaba*
Sárospatak Város főépítésze

Dr. Hörcsik Richárd

kiegészítés:

A habánokról:

A szó eredete: *haushaben* = háztartás, (udvartartás)

A habán kifejezés nem nemzetiséget jelöl, hanem vallást. A habánok szigorú törvényekkel rendelkező protestáns szekta tagjai voltak, akiket újkeresztényeknek, anabaptistáknak újrakeresztelkedőknek is neveztek. Zárt, szigorú közösségi rendben éltek, teljes vagyonmegosztásban.

Jellemzően a környezetükhöz képest kiemelkedően magas volt iskolázottságuk és művészeti, tudományos képzettségük is.

Ma is fellelhető "leszármazottaik" a fekete németek (vinci németek), illetve az Amerikába, Kanadába kivándorolt amisok és mennoniták.

források:

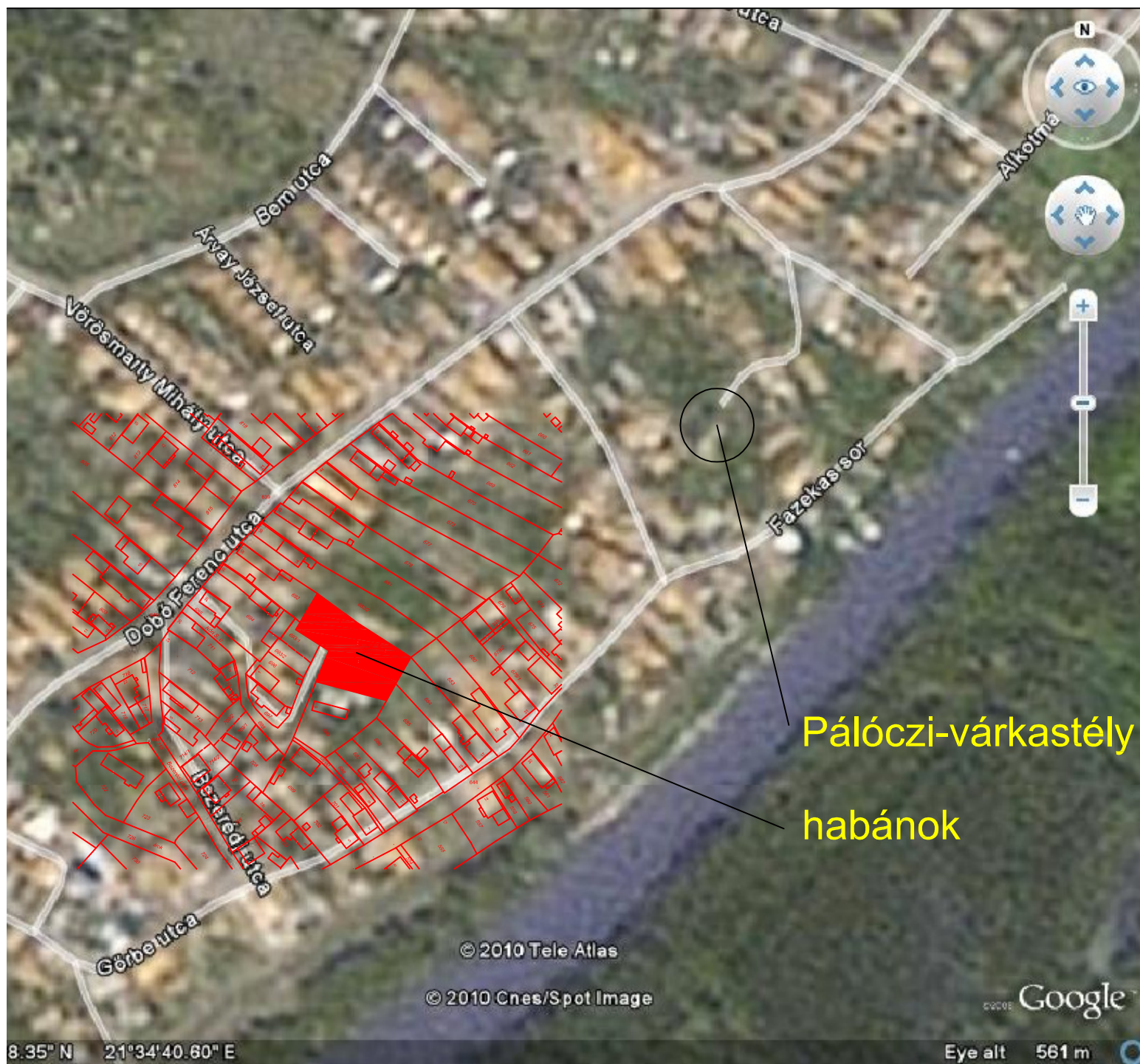
Román János: A habánok Sárospatakon (Sárospatak, 1959)

Román János: Sárospataki kerámia (Bp., 1955)

Pataki Régészeti híradó (folyóirat)

Sárospatak, habánok területe hrsz.: 690 és 691

Pálóczi-várkastély

habánok

© 2010 Tele Atlas

© 2010 Cnes/Spot Image

Google

Eye alt 561 m

8.35° N 21°34'40.60" E

Tilalmak

20. 8¹ (l)² Az érintett területre

a) változtatási tilalom rendelhető el a helyi építési szabályzat, a szabályozási terv készítésének időszakára annak hatálybalépéséig,

b) telekalakítási, illetve építési tilalom rendelhető el

ba) a településrendezési feladatok megvalósítása, végrehajtása, továbbá a természeti, környezeti veszélyeztetettség megelőzése,

bb) a természet-, illetve a környezet védelméről szóló törvényekben foglaltak érvényre juttatása érdekében.

(2) A tilalmat a feltétlenül szükséges mértékre és időtartamra kell korlátozni, s azt haladéktalanul meg kell szüntetni, ha az elrendelésének alapjául szolgáló okok már nem állnak fenn. A tilalmak felülvizsgálatát a helyi építési szabályzat és a hozzá tartozó szabályozási tervek felülvizsgálatával együtt el kell végezni.

³
(3) A településrendezési feladatok megvalósulása érdekében az önkormányzati rendelettel elrendelt tilalomról, korlátozásról vagy ezek megszüntetéséről - a változtatási tilalom kivételével - a települési önkormányzat képviselő-testülete (a fővárosban a fővárosi önkormányzat közgyűlése, illetőleg a kerületi önkormányzat képviselő-testülete) a főjegyző, illetőleg a jegyző útján tájékoztatja az érintetteket.

⁴
(4) A természeti és a környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében a telekalakítási vagy építési tilalmat elrendelő határozatot tájékoztatásul az érintett építésügyi hatósággal, és - amennyiben a veszélyeztetettség közigazgatási határon átnyúló - az érintett települési önkormányzattal is közölni kell.

(5) A határozatban meg kell jelölni azt az érdeket, amelynek érvényre juttatását a tilalom szolgálja, továbbá azt, akinek az érdekében a tilalmat elrendelik.

(6) A tilalmat az azt elrendelő megkeresésére - a változtatási tilalom kivételével - az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.

(7)⁵ A tilalom nem terjed ki:

af a tilalom hatálybalépésekor hatályos építésügyi hatósági engedéllyel megvalósuló építési javítási-karbantartási és a jogszabályokban megengedett más építési munkákra,

b) a korábban gyakorolt használat folytatására,

c) az állékonyságot, életet és egészséget, köz- és vagyonbiztonságot veszélyeztető kármegelőzési, kárelhárítási tevékenységre, továbbá

d) az a) pont szerinti, hatósági engedélyhez kötött építési munkáknak a településrendezési követelményeket nem érintő módosítására irányuló építésügyi hatósági engedélyezési eljárásra,

⁷

e) a honvédelmi és a kiemelt fontosságú honvédelmi területre.

¹ Megállapította: 1999. évi CXV. törvény 11. §. Hatályos: 2000. III. 1-től.

² Megállapította: 2009. évi. LVII. törvény 9. § (l). Hatályos: 2009. X. 1-től. Lásd még: 2009. évi U'II. törvény 46. § (3).

³ Megállapította: 2005. évi LXXXIII. törvény 309. §. Hatályos: 2005. XI. 1-től. Ezt követően indult ügyekben és a megismételt eljárásban kell alkalmazni.

⁴ Megállapította: 2009. évi LVII. törvény 9. § (2). Hatályos: 2009. X. 1-től. Lásd még: 2009. évi LVII törvény 46. § (3).

⁵ Megállapította: 2006. évi L. törvény 10. §. Hatályos: 2006. V. 1-től. Ezt követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

⁶ Módosította: 2009. évi LVII törvény 47. § (1) d).

⁷ Beiktatta: 2008. évi XLIX. törvény 6. §. Hatályos: 2008. IX. 1-től. Ezt követően indult eljárásokra kell alkalmazni.

21. §¹ (1)² A helyi építési szabályzat, illetőleg a szabályozási terv készítésére vonatkozó írásos megállapodás megléte esetén a helyi építési szabályzat, illetőleg a szabályozási terv készítésének időszakára azok hatálybalépéséig, de legfeljebb három évig az érintett területre a települési önkormányzat rendelettel változtatási tilalmat írhat elő.

(2) A változtatási tilalom - ha az azt elrendelő önkormányzati rendelet rövidebb időről nem rendelkezik - három év eltelte után külön rendelkezés nélkül megszűnik.

22. § (1)³ A változtatási tilalom alá eső területen - a 20. § (7) bekezdésében foglalt esetek kivételével - telket alakítani, új építményt létesíteni, meglévő építményt átalakítani, bővíteni, továbbá elbontani, illetőleg más, építésügyi hatósági engedélyhez nem kötött értéknövelő változtatást végrehajtani nem szabad.

(2) Az építési tilalom alá eső területen

- a) a jövőbeni rendeltetésnek megfelelő terület-előkészítő építési munkák,
- b) a bontási munkák,
- c) az építészeti örökség védelme, a régészet, illetőleg a környezet- vagy a természetvédelem érdekében szükséges építési munkák,
- d) a meglévő építménynek állagmegóvási, valamint a terület jövőbeni rendeltetésének megfelelő átalakításával, korszerűsítésével, bővítésével kapcsolatos építési munkák, továbbá
- e) a meglévő lakóépület új, önálló lakást nem eredményező átalakítása, legfeljebb egy alkalommal

2

25 m -rel történő bővítése és felújítása

kivételével más építési munkát végezni nem szabad.

1 Megállapította: 1999. évi CXV. törvény 12. §. Hatályos: 2000. III. 1-től.

2 Megállapította: 2006. évi L. törvény 11. §. Hatályos: 2006. V. 1-től. Ezt követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

3 Megállapította: 2006. évi L. törvény 12. §. Hatályos: 2006. V. 1-től. Ezt követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

/2010. () önkormányzati rendelete

változtatási tilalom elrendeléséről

Sárospatak Város Önkormányzatának Képviselő-testülete (továbbiakban Képviselő-testület) az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 21.§ (1) bek. által biztosított felhatalmazás alapján az alábbi rendeletet alkotja:

1. §

A Képviselő-testület változtatási tilalmat rendel el Sárospatak településrendezési feladatainak megvalósítása érdekében. A változtatási tilalmat az ingatlan-nyilvántartásban a sárospataki **690 és 691** helyrajzi számú ingatlanokra rendeli el, a Helyi Építési Szabályzat, illetve a Szabályozási Terv módosításának időszakára, azok hatálybalépéséig.

2. §

A változtatási tilalom minden építési és rendezési tevékenységre vonatkozik, kivéve az 1997. évi LXXVIII. törvény 20.§ (7) bekezdésében foglaltak szerinti építési tevékenységeket.

3. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, és hatálya fennmarad az adott területre vonatkozó módosított Szabályozási Terv jóváhagyásáig, valamint a Helyi Építési Szabályzat elfogadásának időpontjáig, de legkésőbb a kihirdetéstől számított 3 éves időszakra.

K.m.f.

Dr. Szabó Rita
aljegyző

Dr. Hörcsik Richárd
polgármester

Kihirdetve: 2010.

Dr. Szabó Rita
aljegyző